

Dokument: Politiska och fackliga ledare i Spanien protesterar mot POUM-dom (1938)

För en revidering av POUM-rättegången eller omedelbar amnesti

Rättegången mot POUMs exekutivkommitté har väckt utomordentlig uppmärksamhet både i Spanien och utomlands. Regeringen känner otvivelaktigt till alla detaljer. Därför tror vi inte att det här är nödvändigt att redogöra för hela historien. Det räcker med att påminna om att Juan Andrade Rodríguez, Julián Gómez Gorkin, Pedro Bonet Cuito, Enrique Adroher Pascual och Jordi Arquer Saltó efter att ha anklagats för att ha begått de mest monstruösa spionage- och högförräderibrott, ställdes inför en speciell tribunal med uppdrag att handlägga sådana brott. De fyra första anklagade dömdes till 15 års fängelse, den sistnämnda till elva år.

I domen erkänns de dömdas antifascistiska kvaliteter, liksom deras ihärdiga deltagande i den hårda kamp som det spanska folket för mot fascismen. Den fastslår likaledes att det inte var de som organiserade eller framprovocerade händelserna i maj 1937. Anklagelsen består enbart i det faktum att de ville utnyttja dessa händelser för att i Katalonien införa en regim som stod i överensstämmelse med de socialistiska idéerna i deras partiprogram. Detta delansvar, om det existerar, gör denna dom ännu mer orättfärdig, eftersom det varken har förekommit några andra rättegångar eller att någon annan anklagats för nämnda händelser.

Vi som undertecknat detta kan inte med rent samvete godkänna denna dom, som dessutom inte kan överklagas, ty den innehåller bland annat ett allvarligt rättsligt fel: Det faktum att den centrala spionagetribunalen gör anspråk på all kompetens i ett fall som gäller uppror (så betecknas brottet i domen) strider mot den rådande legala ordningen, enligt vilken mål som rör denna typ av anklagelser ska hänföras till speciella folkdomstolar. (D.D. 7 maj 1937 och 24 mars 1938)

Dessutom har vi, utöver den ovan angivna juridiska orsaken, andra invändningar av politisk art. De dömda, som alla är gamla kämpar inom arbetarrörelsen, tog aktiv del i kampen 1930 och i april 1931, som ledde till republikens införande, och i striderna i oktober 1934, i februari 1936 samt i juli samma år, då den fascistiska reaktionen hindrades från att ta makten. I massornas ögon verkar dessa män ha dömts för att ha hållit fast vid sina revolutionära idéer och att de därmed är offer för politisk förföljelse.

Utomlands – och det vet republikens regering bättre än vi – har den politiska upprördheten kring denna affär varit enorm. Och upprördheten kommer att bli ännu större när domen blivit känd. Det är tal om att anordna en moträttegång i Paris med medverkan av kända franska, engelska och amerikanska advokater. Är det republikanska Spaniens sak betjänt av detta, särskilt i detta läge? Givetvis inte.

En känsla av antifascistisk solidaritet gentemot de dömda, och övertygelsen om att vi på detta sätt gynnar de allmänna intressen för vilka det spanska proletariatet kämpar så tappert, får oss att begära av regeringen att den via lagliga vägar gör det möjligt att ompröva denna rättegång och att man rättar till de felaktigheter som domstolsutslaget, enligt vår uppfattning, innehåller.

Och framför allt vill vi att dessa gamla antifascistiska kämpar, som åtnjuter åtskillig sympati både i Spanien och i utlandet, inte ska behöva få sin energi obrukbar genom att låsas in i fängelse i ett läge då allas ansträngningar är nödvändiga för att besegra fienden och slå vakt om det heroiska spanska folkets rättigheter.

Följaktligen uppmanar vi Ministerrådet att revidera rättegången och sätta igång en ny undersökning av rättegången för de dömda. Och i väntan på denna nya revidering kräver vi en omedelbar amnesti.

Barcelona, 5 november 1938

Francisco Largo Caballero, f d premiärminister och socialistledare
Federica Montseny, CNT-ledare och f d hälsovårdsminister
Luis Araquistáin, socialistledare och f d ambassadör i Paris.
Rodolfo Llopis, socialistledare och f d minister.
Josep Tarradellas, premiärminister i Kataloniens Generalitat [katalanska delstatsregeringen].
Juan Peiró, CNT-ledare och f d minister
Lluís Nicolau D'Olivera, ordförande i Acció Catalana Republicana, riksbankchef i Spanien.
Jaume Miravittles, propagandakommissarie i Generalitat.
Manuel de Irujo, f d justitieminister och ledare för PNV (baskiska nationalistpartiet).
Carlos Hernández Zancajo, ledare i socialistpartiet och UGT.
Carles Pi i Sunyer, borgmästare i Barcelona.
Lluís Companys, president i Kataloniens Generalitat.

Spanskt original: [Por la revisión del proceso del POUM](#)

På franska: [Déclaration pour la révision du procès du P.O.U.M.](#)

Översättning: *Marianne Schellin*

Mera om förföljelserna och rättegången mot POUM

[Processen mot POUM - Artiklar ur Folkets Dagblad och Arbetaren](#) (tidsdokument från 1937-38)

B Bolloten: [Repressionen mot anarkister och POUM under spanska inbördeskriget](#)

Martin Fahlgren: [Mordet på Andreu Nin – hur gick det till?](#)